

ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਤੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੌਰੰਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੇ ਜੱਜਮੈਂਟ -ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਤੋਂ ਮੋਸਨੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਡਿਕਰੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਫਿਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸਹਾਰਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਅਮਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(3) ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਲਿਮਪੂ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਰਕਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ- ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 8 ਨਵੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ।

ਐਸਪੀ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਜੀਸੀ ਮਿੱਤਲ ਜੇ. ਜੇ.

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, - ਬਿਨੈਕਾਰ।

ਬਨਾਮ

ਮਾਇਆ ਇਰਾਮ ਜਜੈ ਇਲਾਲ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1977 ਦਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 33।

ਅਕਤੂਬਰ 18, 1985।

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1961 ਦਾ XLIII)- ਸੈਕਸ਼ਨ 43(5)- ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ — ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ-ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੁਗਤਾਨ - ਕੀ 'ਅਟਕਲਪੱਤੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ' ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ-ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮਾਂ - ਕੀ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ.

ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੰਬੰਧੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਝਗੜਾ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਝਗੜੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧੀ ਵਾਲਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧੀ ਵਾਲਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ

Commissioner of Income Tax, Amritsar v. Maya Ram Jai Lal
(G. C. Mital, J.)

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਸਟੋਬਾਜ਼ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਦੀ ਕੋਈ ਡਿਲਿਵਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ- ਭੁਗਤਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 43(5) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਟਕਲਾਂ ਵਾਲੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦਾ)

(ਪਾਰਾ 5 ਅਤੇ 6)।

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬੈਂਚ), ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 256(1) ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਲੈਣ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1969-70 ਲਈ ਆਈਟੀਏ ਨੰਬਰ 608 ਅਤੇ 1975-76 ਦੇ ਸੀਓ ਨੰ. 26 ਅਤੇ 1976-77 ਦੇ ਆਰਏ ਨੰ. 73 ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ 22 ਜੁਲਾਈ, 1976 ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਆਦੇਸ਼ :

- (i) ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1969-70 ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ 62,060 ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਨ ਅਤੇ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 43(5) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਅਟਕਲਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਸੀ।
- (ii) ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੋੜ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸਹੀ ਸੀ। 62,060 ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1969-70 ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਸ਼ੋਕ ਭਾਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਜੈ ਮਿੱਤਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ■ ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ। ' .

ਵਿਮਲ ਗਾਂਧੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਸਐਸ ਮਹਾਜਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਨਾਲ।

ਨਿਰਣਾ

ਗੋਕਲ, ਚੰਦ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(1) ਮੈਸਰਜ਼ ਮਈ ਰਾਮ ਜੀਆ ਲਾਲ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਮੁਲਾਂਕਣ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਉੱਨ ਦੇ ਸਿਖਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਧਾਗੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1969-70 ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। 62,060 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ. ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਅਟਕਲਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ; ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਅਪੀਲ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

ਰੁਪਏ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵੇਰਵੇ। 62,060: -

ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਾਮ ਦੀ	ਮਿਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ	ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ	ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਹੋਸ਼ਰੀ ਮਆਵਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ	ਰਕਮ ਦੀ ਦਰ	ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ	ਜਿਸ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ
ਮੈਸਰਜ਼ ਜੈ ਉਧੇ ਹੋਜ਼ਰੀ, ਮਾਧੋਪੁਰੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ	15/5/68	6000 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ	17/5/68 1000	1 0/3/69	19500	3-25
ਮੈਸਰਜ਼ ਮੱਲੀਮਲ ਸੰਤ ਲਾਲ ਚੌਰਾ ਬਾਜ਼ਾਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ	1/6/68 »	3500 ਪੌਂਡ	5/6/68 3000	, 10/3/69	2835	1.00
ਮੈਸਰਜ਼ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਅਤੇ ਬੀ.ਆਰ.ਐਸ. ਲੁਧਿਆਣਾ	10/7/68	5000 ਪੌਂਡ	3/8/68 2000	10/3/69	7500	1. 50
ਮੈਸਰਜ਼ ਬੁਣਾਈ ਉਦਯੋਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	27/8/68	9000 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ	4/9/68 2000	17/3/69	22500	2-25
ਕੁਮਾਰ ਟੈਕਸੀ ਮਿੱਲਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	22/8/68	3600 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ	—	12/3/69	9000	2-50
ਕੋਸ਼ੇ ਦਾਸ ਕਹਾਂ ਚੰਦ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਮਿੱਲਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	-	2000 ਪੌਂਡ .	12/7/68 2000	16/12/68	750	1-45

ਐਲ
.ਐ
ਲ.
ਆ
ਰ.
ਪੰਜਾ
ਬ
ਅਤੇ
ਹਰਿ
ਆ
ਣਾ

(1
98
6)
2

Commissioner of Income Tax, Amritsar v. Maya Ram Jai Lai
(G. C. Mital, J.)

ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਣਡਿੱਠ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਹਰਜਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ 1.23 ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੱਟੋਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ, ਪਰ ਤਰਲ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੋੜ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ। 62,060 ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ 'ਚ ਲਿਆ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। 62,060 ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ, 'ਇਸ ਲਈ, ਵਪਾਰਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ, 1961 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 43(5) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸੱਟੋਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸੀਆਈਟੀ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬਨਾਮ ਪਾਇਨੀਅਰ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਲਿਮਿਟਡ (1) ਅਤੇ ਦੌਲਤਰਾਮ ਰਾਵਤਮੱਲ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. (ਸੈਂਟਰਲ) ਕਲਕੱਤਾ, (2) ਅਤੇ ਬਕੰਡਾ ਐਚ ਰਾਜਮਲ ਕੁਸ਼ਲਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ ਮੈਸੂਰ, (3) ਵਿੱਚ ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 43(5) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਅਦੀ

(2) "ਵਿਭਾਗ ਮੰਗੀ ਹਵਾਲਾ, ਆਈਡੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:

... ' (i) ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਹੀ ਸੀ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ' ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1969-79 ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ 62,060, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸਨ ਅਤੇ

I T. ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 43(5) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸੱਟੋਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।

- (1) 70 ITR 347
- (2) 78 ITR 503
- (3) 96 ITR 401

(11) ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੋੜ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ। 62,060 ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1969-70 ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(3) ਕਿਉਂਕਿ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬੰਦ ਹਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮਈ ਤੋਂ ਅਗਸਤ, 1968 ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚਿੰਤਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਸੰਬਰ, 19 ਓ 8 ਤੋਂ ਮਾਰਚ, 1969 ਤੱਕ ਡਿਲੀਵਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਹੈ। ਏ.ਐਚ. ਜੋ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਇਹ ਖੋਜ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੋਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਬਾਅਦ ਨਿਪਟਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43(5) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕੋ ਇਕ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43(5) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(4) ਹੁਣ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43(5) ਦੇ ਅੰਦਰ "ਸਪੈਕਟੇਟਿਵ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ" ਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬੇ ਸਿਟੀ III ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਂਤੀਲਾਲ ਪੀ. ਲਿਮਟਿਡ (4) ਵਿੱਚ ਆਰ.ਐੱਸ. ਪਾਠਕ, ਜੋ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਵਕੀਲ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਜੋ ਕਿ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।

(4) 144 ITR 57

Commissioner of Income Tax, Amritsar v. Maya Ram Jai Lal
(G. C. Mital, J.)

ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਆ। 440 ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਰੁ. 2,000 ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਗ੍ਰਾਮ, ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਜਿਸ ਨੇ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੁਆਰਾ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ "ਅਟਕਲਾਂ ਵਾਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ" ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ:

“ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਉਦੋਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਸਤੂ ਦੀ ਕੋਈ ਅਸਲ ਡਿਲਿਵਰੀ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕਲਿਤ ਵਸਤੂ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 63 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। . ਇਹ ਇਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਉਸ ਧਿਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ "ਅਟਕਲਾਂ ਵਾਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਇਕ ਧਿਰ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੂਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਇਹ ਸਮਝੇਗਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸੈਟਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸਦੇ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ। ਕਾਨੂੰਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਦੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀਡਿਆ ਜਾਂ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Commissioner of Income Tax, Amritsar v. Maya Ram Jai Lai
 » ■ (G. C. Mital, J.)

ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਸੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 43 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)।

(5) ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਰੇਖਾਕਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੰਟੋਬਾਜ਼ੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਝਗੜੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੌਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਟੋਬਾਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੋਇਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਰਜਾਨੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਰ ਅਜਿਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਤੇ ਦੋ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਗਾਇਬ ਹਨ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਮਤੀ ਦਰ ਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਦਰ ਕੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਵਿਭਾਗ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਸ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਰੁਪਏ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। 62,060 ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਡਿਫਾਲਟ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ,

(6) ਲਈ ਸਲਾਹਕਾਰ; ਇਹ ਵਿਭਾਗ ਵੀ: ਨਿਰਮਲ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਕੇਂਦਰੀ) ਕਲਕੱਤਾ, (5) ਅਤੇ ਜੂਟ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ ਵੈਸਟ ਵਿੱਚ ਆਰਐਸ ਪਾਠਕ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ 3 ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੰਗਾਲ, (6) ਪੱਖੀ - ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਕਿ ਜੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ।

(5) 121 ITR 54.

(6) 121 ITR 56,

ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਸੰਟੋਬਾਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਡਿਲੀਵਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਟਕਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ 43(5)।

(7) ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਮੁਖੀ, ਦਿੱਲੀ-ਇਲ ਬਨਾਮ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ, (7) ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ! ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਸਲ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਵੀ, ਸਾਰੀਆਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅਟਕਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਤੇਲ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਠੋਕਿਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਠੋਕੇ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੋਈ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗੈਰ-ਸਪਲਾਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸੀ:

- (i) ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤੇਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ;
- (ii) ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬੋਝ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦਰਸਾਈ ਸੀ; ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੀਓਜ਼ਨਾਂ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੇਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(8) ਸੀਆਈਟੀ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬੇ ਸਿਟੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਲ ਵਿਵਾਦ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਸੰਟੇਬਾਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ

(7) 149 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 387.

ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ, ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹੋਰ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੱਥ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਲ ਝਗੜਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(9) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 62,060 ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1969-70 ਦੌਰਾਨ ਵੈਰੀਪਸ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ 62,060 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 43(5) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਸੰਟੇਬਾਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

(10) ਜੇ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੋਵਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ। . ਵਿਭਾਗ ਇਸ ਦੇ ਖਰਚੇ ਕਰੇਗਾ। ਸਲਾਹ ਫੀਸ ਰੁਪਏ

Commissioner of Income Tax, Amritsar v. Maya Ram Jai Lai
 , » ■ (G. C. Mital, J.)

ਚੈ। 300

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਜੇ.ਵੀ. ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ, - ਜਵਾਬਦੇਹ.

1985 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 456

14 ਨਵੰਬਰ 1985

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950— ਅਨੁਛੇਦ 311— ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ (ਖੰਡ , I), ਭਾਗ I —ਨਿਯਮ 2.14 ਅਤੇ 2.26— ਇਕ ਗੈਰ- ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਦਾਰੇ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਚਪੜਾਸੀ—ਸਰਕਾਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ] ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਦਫਤਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਾਪਨਾ - ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਜੋ ਚਪੜਾਸੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ - ਕੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ - ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ - ਕੀ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਸਿਵਲ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ—ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ